

Fagersanna är kommunens andra tätort i storleksordning och här bor ca. 6,5 % av Tibro kommuns invånare eller ca. 700 personer.

Fagersanna ligger till största delen mellan riksväg 49 och sjön Örlen vilket ger en långsträckt form i öst – västlig riktning.

Orten är nästan fem kilometer lång medan den som bredast är något över en kilometer.

Den tätbebyggda delen består till största delen av Fagersanna tätort och Ransberg, men även delar av Perstorp, Sjöbolet och Björkhult ingår.

Hela området kommer dock fortsättningsvis i detta dokument att kallas Fagersanna.

Natur

Området gränsar till största delen till sjön Örlen men även till skogsmark och odlad jordbruksmark.

Sjön Örlen är kommunens enda större sjö och utgör ca. 8 % av kommunens yta. Sjön är som djupast 25 meter. Vattnet från sjön och dess biflöden rinner via Vättern ut i Östersjön.

En utlöpare av Hökensås kommer in från söder och samhället ligger till stor del i den slänt som denna bildar mot sjön. Detta i sin tur gör att marknivån varierar kraftigt inom planområdet.

Boende

Ca 700 personer är permanent bosatta i Fagersanna tätort. Bostadsbebyggelsen består i huvudsak av villor och fritidshus. Då andelen fritidshus är stor bedöms befolkningen under sommaren öka till det dubbla. Flera fritidshus används idag för åretruntboende.

Ett fåtal flerbostadshus finns vid Mölltorpsvägen och i bostadsområdet Strandstaden finns ett antal kedjehus och parhus.

Näringsliv

I Fagersanna finns idag 13 registrerade företag, av dessa har följande två eller fler anställda.

Formfanér AB med 18 anställda.

Skinnmiljö i Sisjön AB med 5 anställda.

Leif Ragnarsson åkeri AB med 2 anställda.

KL Livs Fagersanna med 3 anställda.

Livsmedelsbutiken ligger vid korsningen Bjurbacksvägen – Rotekatan, i närheten av Ransgården. Vid livsmedelsaffären finns även en automatstation för bensin.

Företagen är lokaliserade till två områden, det ena ligger intill den gamla järnvägsstationen och det andra vid korsningen Sågvägen – Skeavägen.

De flesta som bor i Fagersanna arbetar dock på annan ort. Se även avsnitt 6 Näringsliv och 7 Handel och samhällsservice.

Rekreation

Fagersannas närrekreationsområde ligger vid Levinsgården och Björkhult.

I Fagersanna finns också badplatser och naturområden utmed Örlen samt till viss del park- och naturområden i bostadsområdena.

Infrastruktur

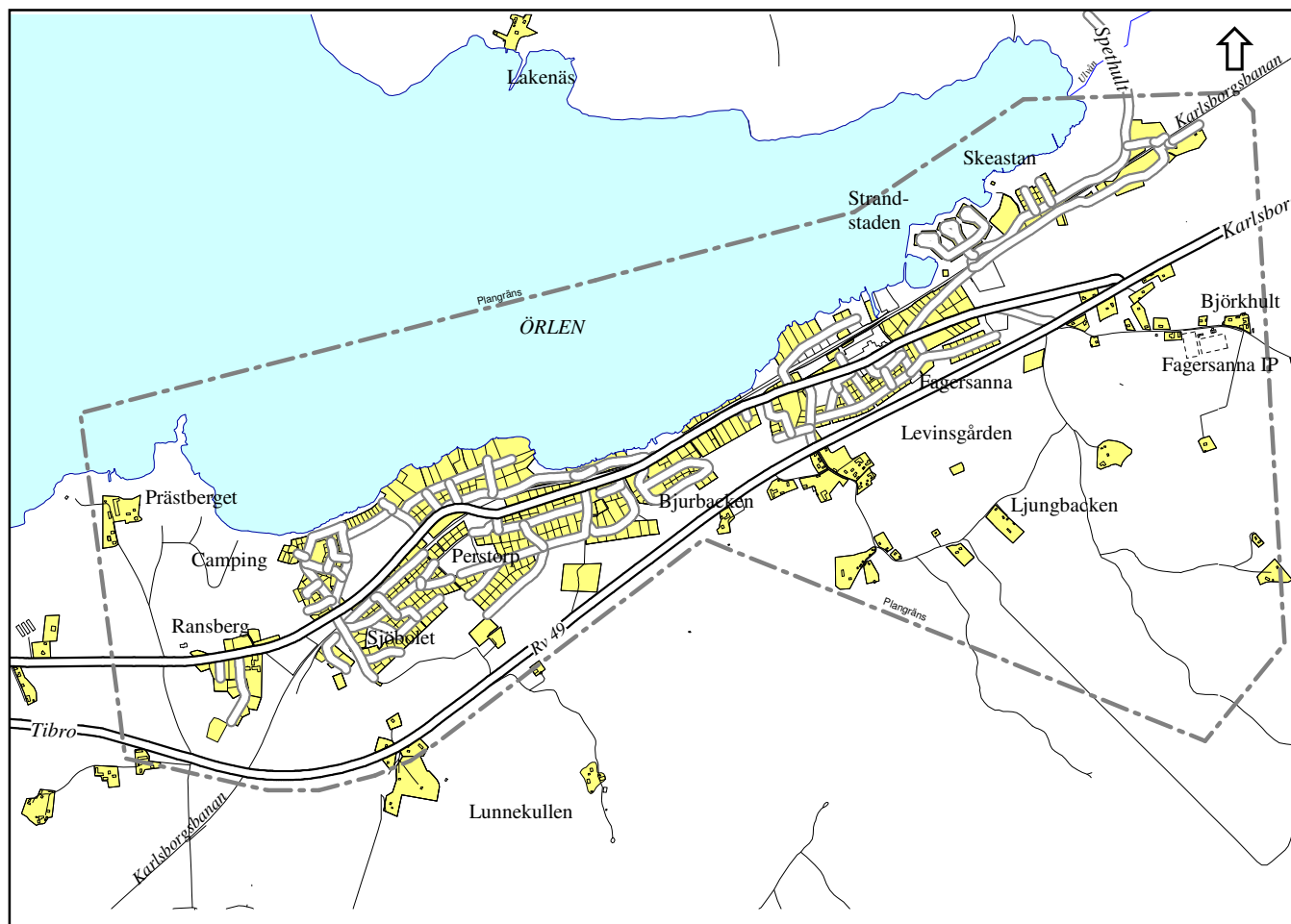
Fagersanna är till största delen beläget norr om riksväg 49 till vilken ett flertal anslutningar finns.

Genom samhället går den gamla landsvägen mellan Karlsborg och Tibro.

Även järnvägen mellan Skövde och Karlsborg går rakt genom orten och bildar en barriär mellan större delen av tätorten och sjön Örlen.

Transporter

Varutransporter till och från området sker uteslutande med lastbil. Järnvägstrafiken är i stort sett nedlagd. Någon tågtrafik till eller från Fagersanna har inte funnits på många år.

Skala 1:30 000

Geologi

Berggrunden inom Fagersanna utgörs av "granit av Smålandstyp". De lösa avlagringarna domineras av sand och grus. I den sydvästra och nordöstra delen finns inslag av kalt berg eller berg med tunt moräntäcke. I den nordöstra delen finns även ett område med yt- och bottenlager av sand och grus med lerlager emellan.

För området söder om Fagersanna centrum finns en särskild hydrogeologisk besiktning. Denna säger bl.a. att området till största delen utgörs av randbildningar från den senaste istiden. Dessa är ofta uppbyggda med omväxlande morän och finsediment.

Ytvatten

De två större vattendrag som finns i Fagersanna är sjön Örlen och Ulvån som rinner ut i sjön strax norr om Skeastan. Dessutom finns några mindre bäckar som har sitt utlopp i sjön.

Vattnet från sjön utnyttjas för bevattningsändamål av bl.a. idrottsanläggningen. Vad beträffar användning i övrigt hänvisas till de senare avsnitten om t.ex. friluftsliv.

Grundvatten

Förekomsten av grundvatten i jord och berg har redovisats på en karta av Sveriges Geologiska Undersökning, SGU. Karta över grundvattnet i Skaraborgs län redovisar bedömda vattentillgångar och uttagsmöjligheter. Vidare finns en känslighetskarta för infiltration av föroreningar. Kartorna kan användas för samordning av olika mark- och vattenintressen såsom utnyttjande och skydd av grundvattentillgångar. Vidare avser de tjäna som vägledning vid lokalisering av bl.a. bebyggelse och industrier samt vid utvinning och lagring av energi i mark.

Grundvattnet inom Fagersanna används både av enskilda och av kommunen som täkt för dricksvatten.

Grundvattnet kan också utnyttjas till värme i fastigheter genom anslutning av värmepumpar.

Klimat (avser kommunen som helhet)

Klimatet i norra delen av Västergötland påverkas till en stor del av närheten till Väneren och Vättern. Förhållandena inom Tibro varierar främst beroende på terrängen och närheten till Vättern. Den normala årsmedeltemperaturen ligger mellan 5,5 och 6,2 °C. Temperaturvariationerna under dygnet är i vanliga fall störst under våren och sommaren.

Årsnederbörden varierar mellan 550 och 650 mm per år. Nederbördens årliga gång karaktäriseras av ett minimum under våren och ett flackt maximum från högsommaren till slutet av hösten.

De vanligaste vindriktningarna under året som helhet är vindar från sektorn mellan syd och väst. Omkring 50 % av alla vindar blåser från denna sektor. Vintertid i samband med snöfall överväger istället vindar från sektorn nordost till ost. På motstående sida visas en vindros för en väderstation i Karlsborg. Denna bedöms av SMHI kunna representera även vindförhållandena i Tibro kommun.

Mål

Kommunen bör genomföra en vattenplanering för hela kommunen. Detta måste ske inom berört vattenavrinningsområde och berör således flera kommuner.

Litteratur och källor

Klimatet i Tibro kommun. Sammanställning av SMHI 1999-12-28

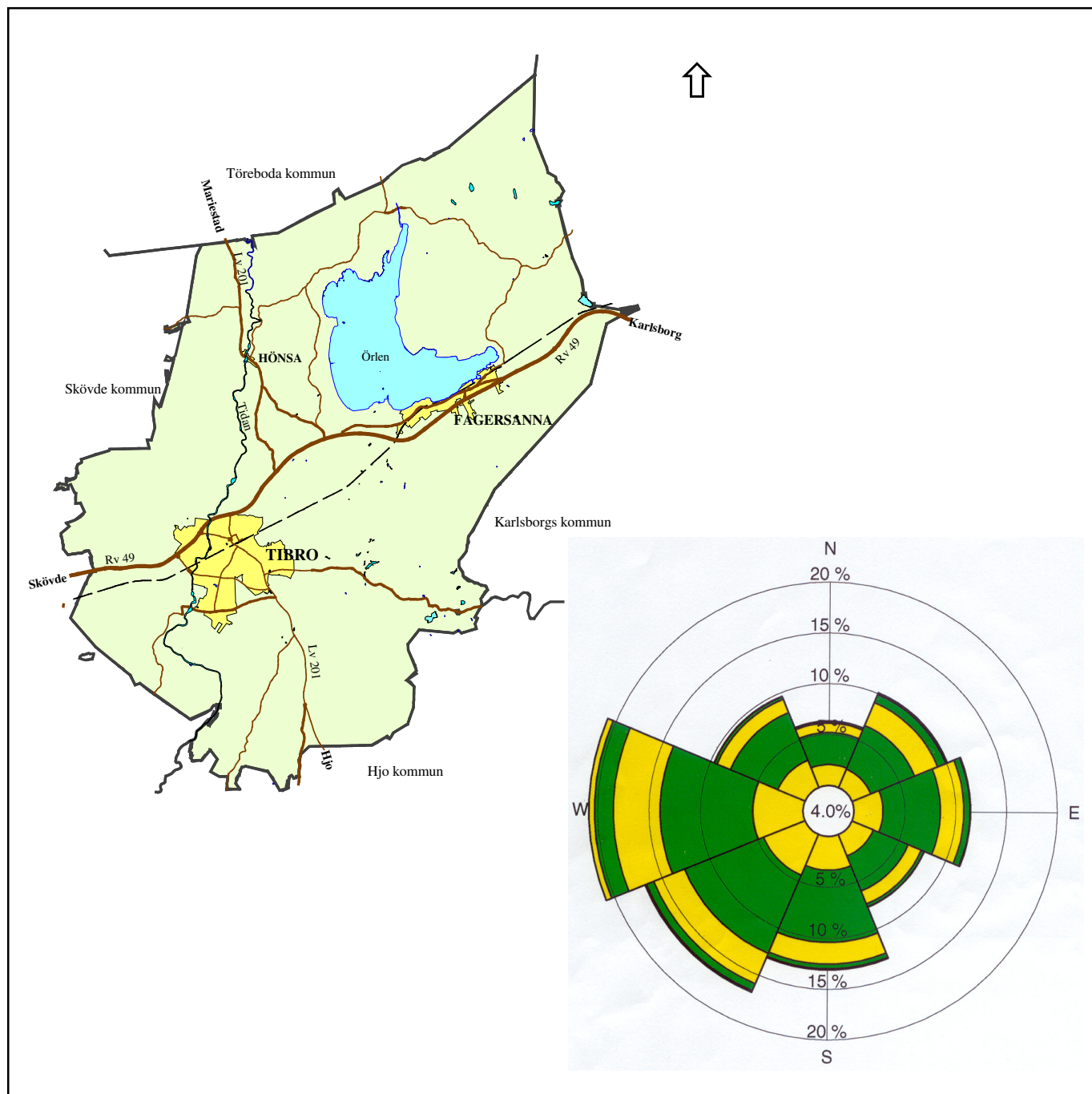
SGU:s kartor med tillhörande beskrivningar Berggrundskarta över Skaraborgs län, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), ser Ah nr 9.

Karta över grundvattnet i Skaraborgs län, SGU, ser Ah nr 9.

Karta över känslighet för infiltration av föroreningar i Skaraborgs län, SGU, ser Ah nr 9.

Hydrogeologisk besiktning, SGU 1989-03-12.

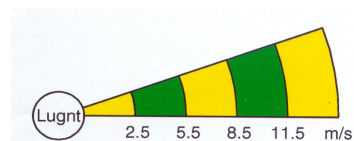
Se även avsnitt 14 Miljö- och riskfaktorer.

Vindros 8431 Karlsborg (period 1961 – 1993)

Vindrosen visar A/ Hur stor andel av tiden det blåser från olika håll (sektorer)

B/ Hur stor andel av tiden vinden har olika vindstyrka

Allmänt

När inlandsisen smälte och smältvattnet rann västerut mot världshavet utgjorde Örlendalen flodbädd till detta väldiga vattenflöde. Sjön Örlen anses vara en rest av den nämnda avtappningen.

Bosättningar i Ransberg kan spåras ända tillbaka till stenåldern genom de fynd som gjorts.

Den äldsta byggnaden i Ransberg idag är kyrkan, där koret stammar från 1200 - talet och sägs vara byggd av munkar för att tjäna som rastställe under deras vandringar från klostret i Alvastra till klostret i Varnhem.

Kyrkans mäktiga klockstapel uppfördes dock först år 1760. Den har två klockor varav den ena har en inskription som talar om att den gjutits om år 1817.

På kartan från 1880 kan man se det som då var Fagersanna by. Av denna by finns än idag stora delar kvar.

Den första skolan i området byggdes år 1831 och det var först i samband med detta som någon riktig undervisning började.

År 1929 invigdes det första ålderdomshemmet i Ransberg.

Det första fritidshusområdet etablerades på Björkudden med början under 1920- eller 1930-talet.

Näringar

Utöver de vanliga sysselsättningarna jordbruk och boskapsskötsel så försörjde sig folket i Ransberg på linodling, linberedning, tjärbränning, jakt och fiske.

I Björkhult fanns under 1800 - talets sista decennier och en bit in på 1900- talet ett tegelbruk som bl.a. levererat tegel till alla stationshus längs järnvägen mellan Skövde och Karlsborg.

Från mitten av 1890 - talet och framåt bedrevs under några tiotal år en ganska omfattande

bränntorvstillverkning på Björkhults, Fagersannas och Spetshults mossmarker öster om sjön Örlen. Torv som bröts väster om sjön fraktades på båt eller, på vintern, med slädar över till hamnen i Fagersanna. Där lastades torven på järnväg för vidare transport.

En annan viktig näring har ända fram till våra dagar varit skogsbruket. Fagersanna sågverk och snickerifabrik sysselsatte som mest ca 50 personer och lades ner först 1984. Sågverket uppfördes strax efter att järnvägen invigdes i mitten av 1870 - talet.

Snickerifabrikens tillverkning övergick med tiden till standardhus, heminredningar, fönster och dörrar.

Området hade från slutet av 1680 - talet och fram till år 1901 även militär verksamhet. Man hade som mest sju olika befälsbostäder med tillhörande soldater och ryttare.

Ett område som länge tillhörde militären var det där campingen ligger idag. Detta område användes av militärer från K3 i Skövde som rastplats under deras färder mot Karlsborg.

1971 förenades Fagersanna - Ransberg med Tibro. I samband med detta anslöts området till Tibro reningsverk.

Litteratur och källor

Om Ransberg, från äldsta tid till nutid, del 1. Ransbergs Hembygdsförening.

Fagersanna tätort omkring 1880

Kommunens och tätorternas befolkning

Kommunen har en folkmängd om ca 10 700 personer. Av dessa är större delen, ca 8 000 personer, bosatta i Tibro tätort, ca 700 i Fagersanna och ca 100 i Hönsa tätort. Resterande del ca 2 000 personer bor på landsbygden.

Fagersanna (Ransbergs församling) ökade i början på 1990 med 200 personer och har sedan dess legat på samma nivå. Ökningen beror sannolikt på exploatering av Strandstaden.

Befolkningens åldersfördelning i kommunen och i Fagersanna skiljer sig från varandra. I kommunen är grupperna inom arbetsför ålder något mindre än riksgenomsnittet. I Fagersanna däremot finns inte någon sådan avvikelse.

Vad man däremot kan se är att gruppen 20 – 24 åringar är relativt liten. Detta beror sannolikt på att många ur denna grupp genomför eftergymnasiala studier på annan ort, där de också bosatt sig.

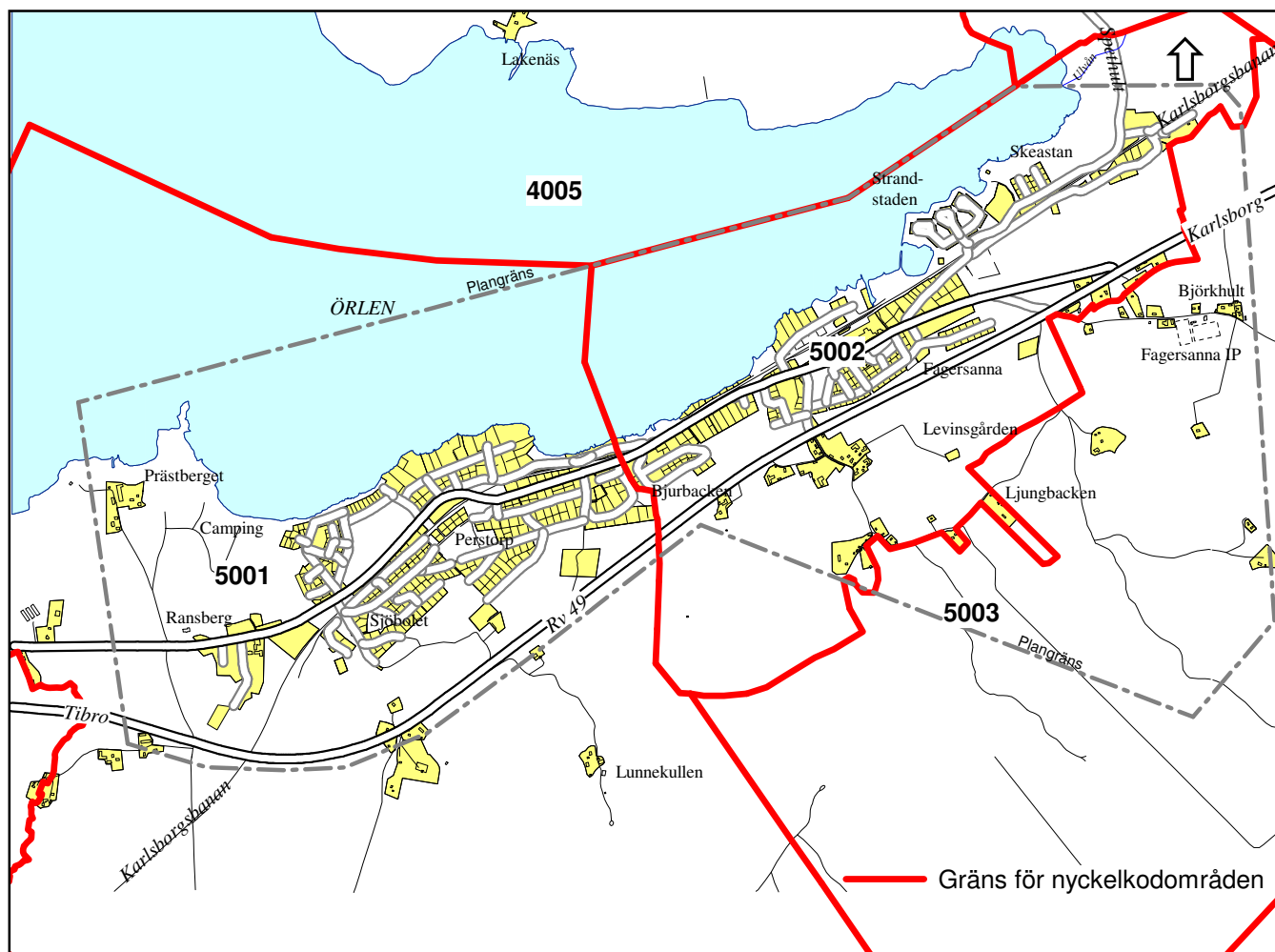
Redovisningen bygger på uppgifter från Statistiska Centralbyrån, SCB, från 2000-05-04. Statistiken har redovisats för de områden som kommunen avgränsat. Dessa områden kallas Nyckelkodområden (NYKO- områden). Nuvarande avgränsningar redovisas på kartan.

Strategier

Kommunen bör se över avgränsning av nyckelkodområdena så att SCB:s information kan utnyttjas bättre i kommunens planering.

Litteratur och källor

Statistiska centralbyrån (SCB)

Kommunens och tätorternas befolkning

Kommunen har en folkmängd om ca 10 700 personer. Av dessa är större delen, ca 8 000 personer, bosatta i Tibro tätort, ca 700 i Fagersanna och ca 100 i Hönsa tätort. Resterande del ca 2 000 personer bor på landsbygden.

Fagersanna (Ransbergs församling) ökade i början på 1990 med 200 personer och har sedan dess legat på samma nivå. Ökningen beror sannolikt på exploatering av Strandstaden.

Befolkningens åldersfördelning i kommunen och i Fagersanna skiljer sig från varandra. I kommunen är grupperna inom arbetsför ålder något mindre än riksgenomsnittet. I Fagersanna däremot finns inte någon sådan avvikelse.

Vad man däremot kan se är att gruppen 20 – 24 åringar är relativt liten. Detta beror sannolikt på att många ur denna grupp genomför eftergymnasiala studier på annan ort, där de också bosatt sig.

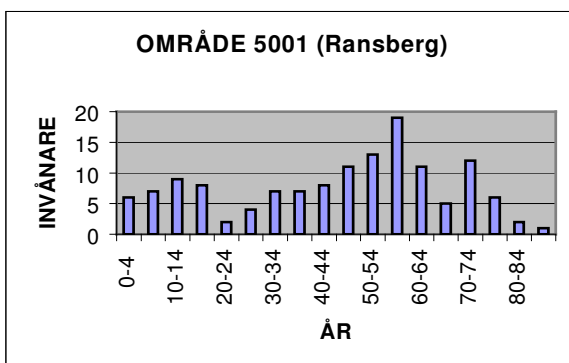
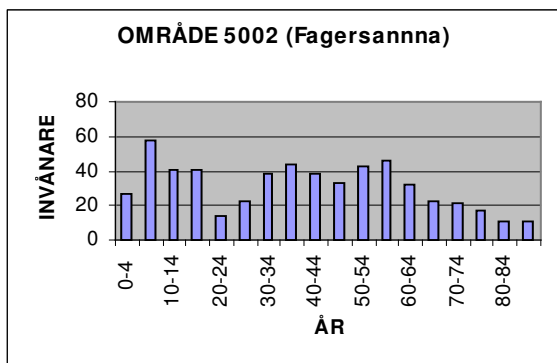
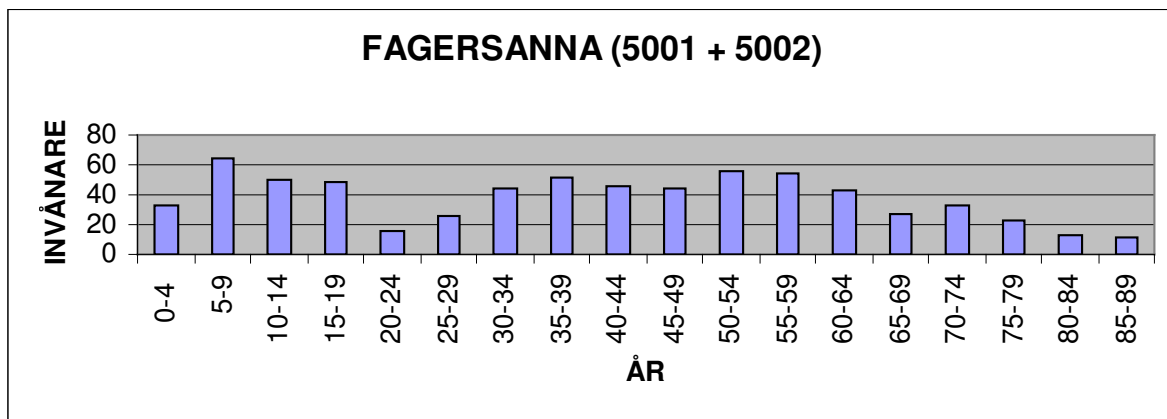
Statistiken har redovisats för de områden som kommunen avgränsat. Dessa områden kallas Nyckelkodområden (NYKO- områden). Nuvarande avgränsningar redovisas på kartan.

Strategier

Kommunen bör se över avgränsning av nyckelkodområdena så att SCB:s information kan utnyttjas bättre i kommunens planering.

Litteratur och källor

Statistiska centralbyrån (SCB)

Redovisningen bygger på uppgifter från Statistiska Centralbyrån, SCB, från 2000-05-04.